

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 425/2021-147

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri s. r. o., Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, IČO 36 861 154, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Martin Škubla, proti postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru a Útvaru osobitného určenia Prezídia Policajného zboru z 1. decembra 2020 v trestnej veci vedenej pod ČVS: PPZ-72/NKA-BA-2019 pri vykonávaní zadržania sťažovateľa, pri vykonávaní jeho osobnej prehliadky po vznesení obvinenia, pri vydaní príkazu na prehliadku iných (nebytových) priestorov a pozemkov č. PPZ-NKA-OBA-2020/1478-V z 1. decembra 2020 a pri následnej bezpečnostnej prehliadke a prehliadke iných (nebytových) priestorov na základe príkazu č. PPZ-NKA-OBA-2020/1478-V z 1. decembra 2020 a nezabezpečením ochrany utajovanej skutočnosti obsiahnutej v príkaze na prehliadku iných (nebytových) priestorov a pozemkov č. PPZ-NKA-OBA-2020/1478-V z 1. decembra 2020, ako aj proti postupu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky pri vydaní súhlasu s príkazom na prehliadku iných (nebytových) priestorov a pozemkov č. PPZ-NKA-OBA-2020/1478-V z 1. decembra 2020, nezabezpečením povinnosti informovať o prípravnom konaní trestného konania len v zákonom stanovenom rozsahu a nezabezpečením v danom čase utajovanej skutočnosti obsiahnutej v príkaze na prehliadku iných (nebytových) priestorov a pozemkov č. PPZ-NKA-OBA-2020/1478-V z 1. decembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. februára 2021 a doplnenou podaním doručeným ústavnému súdu 15. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich

základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1 až 3, čl. 19 ods. 1 až 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 4, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 až 4 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 7 ods. 1, čl. 8 ods. 1 až 3, čl. 10 ods. 1 až 3, čl. 11 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1 a 4, čl. 39 a čl. 40 ods. 2 až 4 Listiny základných práv a slobôd, a to všetko v spojení s čl. 5, 6 a 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 6, 7, 8, 17 a čl. 48 ods. 1 a 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru (ďalej aj „NAKA“) a Útvary osobitného určenia Prezídia Policajného zboru (ďalej len „útvor osobitného určenia“) z 1. decembra 2020 v trestnej veci vedenej pod ČVS: PPZ-72/NKA-BA-2019 pri vykonávaní zadržania sťažovateľa, pri vykonávaní jeho osobnej prehliadky po vznesení obvinenia, pri vydaní príkazu na prehliadku iných (nebytových) priestorov a pozemkov č. PPZ-NKA-OBA-2020/1478-V z 1. decembra 2020 (ďalej aj „príkaz na prehliadku“) a pri následnej bezpečnostnej prehliadke a prehliadke iných priestorov a pozemkov (ďalej aj „prehliadka nebytových priestorov“) a nezabezpečením ochrany utajovanej skutočnosti obsiahnutej v príkaze na prehliadku iných priestorov a pozemkov, ako aj postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) pri vydaní súhlasu s príkazom na prehliadku iných priestorov a pozemkov, nezabezpečením povinnosti informovať o prípravnom konaní trestného konania len v zákonom stanovenom rozsahu a nezabezpečením v danom čase utajovanej skutočnosti obsiahnutej v príkaze na prehliadku iných priestorov a pozemkov. Sťažovateľ zároveň navrhuje zrušiť príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemkov, výsledky prehliadky osoby sťažovateľa a prehliadky nebytových priestorov vykonaných 1. decembra 2020 vyhlásiť za procesne nepoužiteľné a veci zaistené v rámci týchto úkonov bezodkladne vrátiť. Napokon si sťažovateľ uplatňuje aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Dňa 1. decembra 2020 sa sťažovateľ zúčastnil výsluchu v budove Národnej kriminálnej agentúry na Račianskej ulici v Bratislave. Po ukončení výsluchu vyšetrovateľka opustila miestnosť, aby sa obratom vrátila s inou vyšetrovateľkou a príslušníkmi útvaru osobitného určenia, pričom sťažovateľovi (v prítomnosti jeho obhajcu, pozn.) bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia, následne bol zadržaný a bola mu urobená osobná prehliadka podľa § 99 ods. 4 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), aby sa zaistilo, či nemá pri sebe zbraň. Následne bol sťažovateľ prevezený do [REDAKOVANÉ], kde mu bol doručený príkaz na prehliadku nebytových priestorov, ktorý sa týkal kancelárie sťažovateľa na 7. poschodí [REDAKOVANÉ]. Ešte pred samotnou prehliadkou ale prebehlo zabezpečenie 6. a 7. poschodia [REDAKOVANÉ], ktoré vykonali príslušníci útvaru osobitného určenia. Sťažovateľ bol o tomto zabezpečení upovedomený ešte v budove NAKA po tom, čo mu bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia a bol zadržaný. Počas samotnej prehliadky nebytových priestorov bolo sťažovateľovi odobraných 9 vecí (3 laptopy, 2 externé disky, mobilný telefón, USB kľúč, karta bielej farby v striebornom obale a výtlačok novinového článku z 11. decembra 2018 z portálu aktuality.sk).

3. Sťažovateľ podal 29. januára 2021 proti postupu špecializovaného tímu NAKA žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, ktorá bola vybavená

upovedomením prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gv 26/20/1000-78 zo 17. marca 2021 s tým, že nebol zistený dôvod na prijatie žiadneho prokurátorského opatrenia, teda dozorujúci prokurátor žiadosti sťažovateľa nevyhoviel.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v prvom rade namieta svoje zadržanie. Tvrdí, že bol vylákaný na výsluch, pričom záujmom orgánov činných v trestnom konaní nebolo vypočuť si jeho výpoveď, ale dostať ho do budovy NAKA, kde ho mohli zadržať. Zároveň podotýka, že vzhľadom na okolnosti (plánovanie postupu v súvislosti s jeho výsluchom a prehliadkou iných priestorov a pozemkov) nemohlo ísť pri jeho zadržaní o neodkladný úkon, preto ho považuje za nezákonné a absolútne neprimerané opatrenie. Zadržanie je totiž podľa sťažovateľa zákonné iba vtedy, ak ide o neodkladný úkon.

5. Vo vzťahu k svojej osobnej prehliadke sťažovateľ argumentuje, že bola neúčelná, pretože už pri vstupe do budovy NAKA prešiel bezpečnostnou kontrolou. Ďalej namieta, že pri jeho osobnej prehliadke nebola zabezpečená prítomnosť nezúčastnenej osoby podľa § 105 ods. 2 Trestného poriadku. Tiež tvrdí, že zo zápisnice o vykonaní jeho osobnej prehliadky nie je možné zistiť totožnosť príslušníkov útvaru osobitného určenia, ktorí ju vykonali, a teda ani posúdiť, či osobná prehliadka bola vykonaná osobou rovnakého pohlavia, ako to vyžaduje § 102 ods. 3 Trestného poriadku. Napokon poukazuje aj na to, že zo zápisnice o jeho zadržaní nevyplýva, či bolo zadržanie bezodkladne oznámené dozorujúcemu prokurátorovi vo veci, ako to požaduje § 86 ods. 1 Trestného poriadku.

6. V ďalšej časti svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ spochybňuje zabezpečenie 6. a 7. poschodia [REDAKOVANÉ] príslušníkmi útvaru osobitného určenia ešte pred samotnou prehliadkou kancelárie sťažovateľa. Tieto úkony sťažovateľ považuje za skutočný začiatok prehliadky, pričom zdôrazňuje, že táto v takomto rozsahu nebola zákonne začatá proti subjektom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorých kancelárie sa tam nachádzajú, a taktiež aj proti zamestnancom týchto obchodných spoločností, ktorí sa tam v danom momente nachádzali. Zároveň poukazuje na to, že pred samotnou prehliadkou jeho kancelárie príslušníci útvaru osobitného určenia vykonali jej prehliadku aj bez prítomnosti sťažovateľa, a preto je podľa neho otázne, či stav jeho kancelárie zodpovedal stavu pred touto prvou prehliadkou. Sťažovateľ tvrdí, že zásah v rozsahu, v akom sa vykonal, bol násilným aktom proti nemu, a teda aj nezákonným zneužitím práva s motívom zastrašiť sťažovateľa a poškodiť jeho reputáciu.

7. Príkaz č. PPZ-NKA-OBA-2020/1478-V z 1. decembra 2020, ktorý vydala vyšetrovatel'ka a s ktorým súhlasil dozorujúci prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry, podľa sťažovateľa trpí dvomi materiálnymi chybami, na ktoré poukazoval sám sťažovateľ a jeho obhajcovia už v priebehu prehliadky. Prvou je neurčitost' výroku príkazu spočívajúca v nedostatočnej špecifikácii vecí, ktoré majú byť zaistené. Z tohto dôvodu sa podľa sťažovateľa tomuto príkazu nedalo dobrovoľne vyhovieť a predísť tak následnej prehliadke. V príkaze sa uvádzajú ako jedny z vecí, ktoré sa majú vydať, aj veci majúce súvis s označenou trestnou činnosťou (súvisiace s vyšetrovaním trestnej veci s pracovným názvom „[REDAKOVANÉ]“, pozn.). Podľa sťažovateľa ale takéto špecifikovanie naznačuje možnú predpojatost' vyšetrovatel'ky, ktorá skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, označuje pojmom „trestná činnosť“, aj keď trestnosť činu môže vysloviť len súd. Takéto vyjadrenie

v predmetnom príkaze považuje sťažovateľ za porušenie princípu prezumpcie nevinu a v rozpore s princípom sebaobviňovania. Druhou chybou príkazu bola podľa sťažovateľa nedostatočná špecifikácia miesta prehliadky. Podľa príkazu sa mala prehliadka vykonať v priestoroch, ktorých vlastníkom je spoločnosť [REDAKOVANÉ] a ktorých užívateľmi sú sťažovateľ, spoločnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ ale tvrdí, že takto opísaný priestor, ktorý by bol súčasne využívaný sťažovateľom a spoločnosťami [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], neexistuje. Opiera sa pritom o tvrdenia, že podľa výpisov z obchodného registra absentuje majtkové prepojenie medzi sťažovateľom a uvedenými obchodnými spoločnosťami. Taktiež podotýka, že uvedené spoločnosti v čase, keď malo dôjsť k spáchaniu trestného činu v predmetnom trestnom konaní, ani vôbec neexistovali.

8. Sťažovateľ zároveň tvrdí, že po jeho zadržaní, resp. v priebehu vykonávania prehliadky nebytových priestorov mu vyšetrovatelka neumožnila poradu s jeho obhajcom, resp. obhajcami, resp. keď sa napokon táto porada odohrala v priestoroch [REDAKOVANÉ], bol počas nej v miestnosti prítomný príslušník útvaru osobitného určenia. Sťažovateľ spochybňuje aj samotnú zápisnicu o vykonaní prehliadky, keďže časť jeho obhajcov odmietla túto zápisnicu podpísať, pretože neboli zaznamenané ich výhrady. Iným obhajcom sťažovateľa, ktorí chceli predmetnú zápisnicu podpísať, nebolo umožnené ju dočítať, pretože vyšetrovatelka autoritatívne ukončila tento úkon trestného konania. Zo zápisnice z prehliadky vyplýva, že polícia odobrala sťažovateľovi 9 vecí (bližšie bod 2 odôvodnenia tohto uznesenia), z ktorých viaceré podľa sťažovateľa nesúvisia s predmetným trestným konaním, a preto ich ďalšie zadržiavanie poškodzuje jeho vlastnícke právo.

9. Vo vzťahu k úniku informácií o prehliadke a vyzradení utajovanej skutočnosti sťažovateľ uvažuje, že novinári dostali tip z prostredia polície, aby mohli vyhotoviť videozáznam sťažovateľa v sprievode príslušníkov útvaru osobitného určenia, ako ho viedli do [REDAKOVANÉ] pred predmetnou prehliadkou. Sťažovateľ identifikoval vyzradenie utajovanej skutočnosti aj v tom, že mu vyšetrovatelka po jeho zadržaní oznámila, že bude prevezený do [REDAKOVANÉ], kde sa vykoná prehliadka jeho kancelárie, ešte pred tým, ako mu pred samotnou prehliadkou bol doručený príkaz na prehliadku.

10. V doplnení ústavnej sťažnosti z 15. marca 2021 sťažovateľ rozšíril petit svojej ústavnej sťažnosti o porušenie relevantných článkov charty a podal návrh na dočasné opatrenie. Aplikáciu charty sťažovateľ odôvodnil tým, že ním namietané zásahy v trestnom konaní spadajú pod rozsah čl. 3, 4, 7 a 10 ods. 1 smernice (EÚ) č. 2016/343 z 9. marca o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinu a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní, ďalej pod rozsah čl. 3 ods. 2 písm. c), čl. 4 a 7 smernice (EÚ) č. 2013/48 z 22. októbra 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody a napokon pod smernicu (EÚ) č. 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV. V nadväznosti na porušenie označených článkov charty sťažovateľ navrhoval, aby ústavný súd vydal rozhodnutie o dočasnom opatrení, ktorým by zakázal orgánom činným v trestnom konaní nakladať s vecami zaistenými v rámci osobnej prehliadky sťažovateľa a prehliadky nebytových priestorov a prikázal im zabezpečiť uchovanie týchto vecí tak, aby nedošlo

k ich strate, znehodnoteniu a sprístupneniu nepovolánym osobám, a to až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie širokej škály základných práv sťažovateľa v súvislosti s jeho zadržaním 1. decembra 2020 a následnou prehliadkou jeho osoby, prehliadkou jeho kancelárie a nezabezpečením ochrany utajovanej skutočnosti v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-72/NKA-BA2-2019.

12. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

K aplikácii práva EÚ:

13. Podľa čl. 51 ods. 1 charty sú ustanovenia charty určené členskými štátmi výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Európskej únie. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sa základné práva zaručené v právnom poriadku Európskej únie uplatnia vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo Európskej únie, avšak nie mimo týchto situácií. Pokiaľ teda určitá právna situácia nepatrí do pôsobnosti práva Európskej únie, nemôžu sa na akty členských štátov vzťahovať ani ustanovenia charty (porov. napr. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 30. júna 2016 vo veci C-205/2015, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov proti Vasilemu Tomovi, Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci, body 23 a 24, ECLI:EU:C:2016:499).

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ podložil potrebu aplikácie práva Európskej únie ustanoveniami troch smerníc. Pre smernicu ako sekundárny prameň práva Európskej únie ale vo všeobecnosti platí, že nie je priamo aplikovateľná v členských štátoch, ale predpokladá prijatie vnútroštátnych recepčných noriem. Inými slovami, výsledok predvídaný smernicou musí byť prevedený do vnútroštátneho právneho poriadku, pričom následne príslušné štátne orgány (v tomto prípade orgány činné v trestnom konaní) aplikujú priamo takéto vnútroštátne právne predpisy, a teda nie právo Európskej únie. Priamy účinok smernice je výnimkou, ktorá sa uplatní vtedy, ak si štát nesplnil svoju povinnosť implementovať príslušnú smernicu do vnútroštátneho právneho poriadku. V každom prípade takúto skutočnosť (to, že príslušné smernice neboli prevedené do právneho poriadku Slovenskej republiky, pozn.) sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti ani nenamietal.

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

16. Pretože orgány činné v trestnom konaní neaplikovali v rámci úkonov v trestnej veci sťažovateľa právo Európskej únie, ústavný súd časť ústavnej sťažnosti vo veci namietaného porušenia sťažovateľom označených článkov charty odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

K zadržaniu sťažovateľa:

17. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom, resp. pred iným príslušným orgánom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, ktorých porušenie namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06).

18. Podľa zápisnice o zadržaní obvineného (ktorá je prílohou sťažovateľovej ústavnej sťažnosti, pozn.) bol sťažovateľ zadržaný z dôvodu potreby jeho väzobného stíhania, okolnosti jeho zadržania boli preto posudzované súdom, resp. súdmi, ktoré rozhodovali o jeho väzbe. Z vlastnej činnosti (z iných svojich spisov) ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku č. k. 7 Tp 5/2020 zo 4. decembra 2020 vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, avšak na základe riadneho opravného prostriedku sťažovateľa Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 4 Tost 53/2020 zo 7. januára 2021 prvostupňové rozhodnutie podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil a sťažovateľa podľa § 79 ods. 1 Trestného poriadku prepustil z väzby na slobodu.

19. Z už uvedeného vyplýva, že o podstate námietok sťažovateľa v tejto časti ústavnej sťažnosti bol v konečnom dôsledku príslušný rozhodovať iný orgán verejnej moci. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

K osobnej prehliadke sťažovateľa:

20. Závery z predošlej časti platia do určitej miery aj vo vzťahu k procesným aspektom osobnej prehliadky sťažovateľa. Neplatia ale vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa o procesnej neprípustnosti dôkazov získaných jeho osobnou prehliadkou.

21. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní

až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Teda v prípadoch, pri ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv alebo slobôd v trestnom konaní, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až do konca procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania, a preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

22. Z už uvedeného je zrejmé, že ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti nemá právomoc hodnotiť dôkazy produkované v trestnom konaní, ktoré má oprávnenie posúdiť v rámci konania všeobecný súd vecne príslušný na konanie o potenciálnej obžalobe. Právomoc ústavného súdu v takomto prípade prichádza do úvahy až pri preskúmaní finálneho rozhodnutia v danej veci.

23. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že sťažovateľ sa domáhal nápravy aj žiadosťou o preskúmanie postupu vyšetrovatelky NAKA podľa § 210 Trestného poriadku adresovanou príslušnému prokurátorovi vykonávajúcemu dozor nad dodržiavaním zákonnosti prípravného konania, ktorý jeho žiadosť posúdil ako nedôvodnú. Sťažovateľ síce vo svojej ústavnej sťažnosti tvrdil, že túto žiadosť ani nepovažoval za účinný prostriedok nápravy, a to aj napriek tomu, že ho využil. Presvedčenie sťažovateľa o neúčinnosti žiadosti podľa § 210 Trestného poriadku ale nemôže obstať, pretože táto žiadosť je dostupným právnym prostriedkom, ktorý slúži na odstránenie akýchkoľvek nedostatkov vo vyšetrovaní (v najširšom zmysle), medzi ktoré nesporne patrí aj postup vyšetrovateľa, ktorý nie je v súlade so zákonom alebo je nesprávny inak.

24. Z už uvedeného preto vyplýva, že o podstate námietok sťažovateľa v tejto časti ústavnej sťažnosti bol, resp. aj bude v konečnom dôsledku príslušný rozhodovať iný orgán verejnej moci. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (v časti už rozhodnutej iným orgánom) podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, resp. pre neprípustnosť (v časti týkajúcej sa budúceho rozhodovania iného orgánu verejnej moci) podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

25. Nad rámec už uvedeného ústavný súd, reagujúc na argumenty sťažovateľa, podotýka, že kontrola pri vstupe do budovy a osobná (bezpečnostná) prehliadka osoby branej do väzby sú vzhľadom na ich účel dva rozličné úkony a ich opodstatnenosť (najmä čo sa týka osobnej prehliadky) je v tomto prípade umocnená napr. skutočnosťou, že podľa zápisnice o zadržaní obvineného (sťažovateľa) z 1. decembra 2020 bol pri osobnej prehliadke nájdený okrem iných vecí aj skalpel. To, či osobnú prehliadku vykonala osoba rovnakého pohlavia, nie je dané tým, či sa v zápisnici o úkone (v tomto prípade o zadržaní obvineného) uvedie meno osoby vykonávajúcej osobnú prehliadku, ale samotným faktom, či išlo o osobu rovnakého pohlavia. Túto okolnosť mohol vnímať sťažovateľ a aj jeho prítomný obhajca bezprostredne pri samotnom úkone, a preto ich

poukazovanie na znenie zápisnice, z ktorej nie je možné určiť pohlavie tejto osoby, vyznieva účelovo. Zo samotnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že vyšetrovatelka počas úkonov 1. decembra 2020 intenzívne komunikovala (telefonicky) s dozorujúcim prokurátorom, preto sťažovateľova námietka, že zo zápisnice o jeho zadržaní nevyplýva, či bolo jeho zadržanie bezodkladne oznámené dozorujúcemu prokurátorovi, je s jeho vlastnými tvrdeniami nekonzistentná. Argumentácia sťažovateľa v tejto časti je preto takého charakteru, že ak by ju ústavný súd neodmietol pre nedostatok svojej právomoci, resp. neprípustnosť, musel by ju aj po jej vecnom prieskume odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

K prehliadke nebytových priestorov:

26. K tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ poukazoval na zásah do práv obchodných spoločností [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], resp. ich zamestnancov počas výkonu prehliadky nebytových priestorov, ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť nemôže podať osoba, ktorá namieta porušenie základných práv a slobôd iných osôb, nie svojich (m. m. I. ÚS 56/98, III. ÚS 137/03, I. ÚS 165/05).

27. Vo vzťahu k zákonnosti samotnej prehliadky nebytových priestorov, príkazu na vykonanie tejto prehliadky a zaisteniu vecí pri tejto prehliadke, vo vzťahu k ich procesnej použiteľnosti v trestnom konaní ústavný súd opäť poukazuje na skutočnosť, že o prípustnosti jednotlivých dôkazov (a ich hodnotení) budú potenciálne rozhodovať vecne príslušné všeobecné súdy. Ak sa predmetná vec nedostane pred súd (napr. v prípade zastavenia trestného stíhania, aktuálne v prípade zrušenia uznesenia o vznesení obvinenia), tak sťažovateľ má možnosť domáhať sa prípadnej ujmy prostredníctvom príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ústavný súd preto nemá právomoc autoritatívne zasahovať do úkonov neskončeného trestného konania v štádiu prípravného konania spôsobom navrhovaným sťažovateľom. Právomoc ústavného súdu v takomto prípade prichádza do úvahy až pri preskúmaní finálneho rozhodnutia v danej veci (či už v prípade ústavného prieskumu konečného meritórneho rozhodnutia, alebo rozhodnutia o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci). Ústavný súd sa nestotožňuje so stanoviskom sťažovateľa, že ak by sa trestné konanie dostalo do ďalšej fázy (zrejme má ísť o fázu súdneho konania, pozn.) v dôsledku súdom nepreskúmaných zásahov opisovaných v jeho ústavnej sťažnosti, nemal by sťažovateľ k dispozícii efektívny súdny prostriedok nápravy. Naopak, práve komplexné posudzovanie zákonnosti (nielen) dôkazov z predsúdneho konania v súdnom konaní je efektívnym súdnym prostriedkom nápravy potenciálnych zásahov do sťažovateľom označených základných práv.

28. Už uvedené platí aj vo vzťahu k sťažovateľom namietanému obmedzeniu porady s jeho obhajcom, resp. obhajcami, námietkam týkajúcim sa zápisnice o obhliadke nebytového priestoru a nedostatočnému označeniu miesta prehliadky nebytových priestorov. Ústavný súd ale poukazuje aj na nasledujúce závery upovedomenia prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gv 26/20/1000-78 zo 17. marca 2021 (ktoré priložil sťažovateľ k svojej ústavnej sťažnosti), s ktorými sa plne stotožňuje: „*Samotná realizácia prehliadky nebytových priestorov je v réžii orgánov činných v trestnom konaní a nie v réžii obhajoby, pričom tomu musí zodpovedať aj režim procesného postupu a dokazovania (primerane R 4/2010).*“ Zo samotnej zápisnice je tiež

zrejme (a sťažovateľ to ani vo svojej ústavnej sťažnosti nespochybňuje, pozn.), že porada s obhajcom mu bola umožnená, pričom sťažovateľ mal pri sebe obhajcu od momentu svojho zadržania. Vo vzťahu k zápisnici o prehliadke nebytových priestorov nebolo možné tolerovať postup, že obhajcovia sťažovateľa budú niekoľko hodín diktovať námietky proti prehliadke priamo do zápisnice, resp. ju neustále meniť a dopĺňať, a to najmä s poukazom na možnosť uplatniť tieto námietky písomne a dodatočne, k čomu aj reálne došlo. V rámci prehliadky nebytových priestorov boli zaistené veci výlučne pochádzajúce z kancelárie, ktorú sám sťažovateľ označil za svoju kanceláriu. Ústavný súd len dopĺňa, že ak sťažovateľ v čase vykonania prehliadky užíval kanceláriu, ktorej nájomcom je obchodná spoločnosť, ktorá v čase údajnej trestnej činnosti, pre ktorú sa vedie trestné stíhanie, ešte neexistovala, táto skutočnosť nemôže mať logicky vplyv na vykonanie, resp. nevykonanie tejto prehliadky.

29. K namietanému porušeniu vlastníckeho práva sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že zaistenie vecí ako potenciálnych dôkazných prostriedkov v trestnom konaní je zákonom predpokladaným zásahom do vlastníckeho práva a tento sám osebe nemožno považovať za porušenie práva vlastníť majetok.

30. Vo vzťahu k sťažovateľom tvrdenému zastrašovaniu neadekvátnou manifestáciou sily príslušníkmi útvaru osobitného určenia ústavný súd znova poukazuje na upovedomenie prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gv 26/20/1000-78 zo 17. marca 2021, z ktorého (na strane 5, pozn.) vyplýva, že sťažovateľ podal trestné oznámenie týkajúce sa zákonnosti postupu a nasadenia útvaru osobitného určenia vo veci prehliadky jeho kancelárie 1. decembra 2020. Sťažovateľom namietané okolnosti týkajúce sa postupu príslušníkov útvaru osobitného určenia sú teda predmetom (osobitného) trestného konania.

31. Napokon k sťažovateľovmu tvrdeniu o porušení jeho prezumpcie nevinu tým, že v príkaze na prehliadku nebytových priestorov bolo použité slovné spojenie „*veci majúce súvis s označenou trestnou činnosťou*“, ústavný súd odkazuje sťažovateľa na samotné odôvodnenie tohto príkazu. V tomto odôvodnení je hneď na jeho začiatku špecifikované trestné konanie, v rámci ktorého bolo sťažovateľovi práve 1. decembra 2020 vznesené obvinenie. Vzhľadom na kontext je zrejme, že sťažovateľom napádané slovné spojenie sa týka označenia predmetného trestného konania, a nie spochybnenia prezumpcie nevinu trestne stíhanej osoby. Za spochybnenie prezumpcie nevinu v takomto kontexte nemožno považovať všeobecné výrazy typu „*vyšetrovaná trestná činnosť*“, resp. „*označená trestná vec*“ bežne používané ako logická skratka namiesto rozsiahlejšej formálnej špecifikácie konkrétneho trestného konania.

32. Vzhľadom na už uvedené závery ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol z týchto dôvodov: ako podanú neoprávnenou osobou (bod 26), pre neprípustnosť (body 27 a 28), pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (bod 30), resp. pre zjavnú neopodstatnenosť (body 29 a 31), t. j. podľa § 56 ods. 2 písm. a), d), e) a g) zákona o ústavnom súde.

K úniku informácií a vyzradeniu utajovanej skutočnosti:

33. Aj vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti [nezabezpečenie povinnosti informovať o prípravnom konaní trestného konania len v zákonom stanovenom rozsahu a nezabezpečenie v danom čase utajovanej skutočnosti obsiahnutej v príkaze na prehliadku iných (nebytových)

priestorov a pozemkov] ústavný súd odkazuje na upovedomenie prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gv 26/20/1000-78 zo 17. marca 2021 (s. 5 *in fine*), podľa ktorého aj prípadný únik informácie o danej akcii smerom k verejnosti je predmetom samostatného trestného konania na základe sťažovateľom podaného trestného oznámenia. Ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti nemá právomoc duplicitne posudzovať okolnosti, ktoré sú predmetom súbežne vedeného trestného stíhania.

34. Ústavný súd zároveň konštatuje, že v situácii, ak je zadržanému obvinenému oznámená skutočnosť, že bude prevezený na konkrétne miesto, kde sa vykoná prehliadka nebytových priestorov, ako to bolo v prípade sťažovateľa, z praktického hľadiska nemôže ísť o vyzradenie utajovanej skutočnosti. Sťažovateľ síce svojou ústavnou sťažnosťou namietal porušenie širokého rozpätia svojich práv, ale žiadne z nich neobsahuje právo zadržaného obvineného, aby mu nebolo oznámené, že ho po zadržaní prevážajú na miesto prehliadky nebytových priestorov – ako sa to v tomto prípade svojou argumentáciou zrejme snažil naznačiť sťažovateľ.

35. Aj v tejto časti musel ústavný súd odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (bod 33) a pre zjavnú neopodstatnenosť (bod 34) podľa § 56 ods. 2 písm. a) a g) zákona o ústavnom súde.

36. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti (zrušenie príkazu na prehliadku, vyhlásenie výsledkov osobnej prehliadky a prehliadky nebytových priestorov za procesne nepoužiteľné v prebiehajúcom trestnom konaní, návrh na vydanie dočasného opatrenia a náhrada trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu